

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 47. De conuiuio quod baptizatus ministro, & susceptori, siue alijs exhibebat, eiusque causis, & quando, curuè illa consuetudo desierit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

ftimo; quos, vbi primum Deo propitio Chri-
ftianæ religionis fundamenta iacuerunt, plu-
rimas possessiones S. Remigio in Ecclefiæ v-
fum concessisse, Hincmarus Rhemenfis Ar-
chiepiscopus testatur de vit. S. Remig. cum
inquit, *baptizatur autem rex cum gente integra
plurimas possessiones per diuersas prouincias sancto
Remigio tam ipse, quam Franci potentes dederunt:
quas ipse per diuersas Ecclesias tradidit, ne Franci
eum rerum temporalium cupidum esse, & ob id ad
Christianitatem eos vocasse putarent, & fidē Chri-
sti, ac sanctum sacerdotium vilipenderent.* Possunt
& Constantini, & Theodosij, aliorumque
exempla referri, quos post baptismum, pluri-
mam stipem in Ecclesiam, vel egenos con-
tulisse, veterum historiæ declarant. Sed ea in
præsenti omittere est animus, tum quia pas-
sim è scriptorum fontibus hauriri poterunt,
tum etiam quod ad alia dudum calamus, &
oratio festinat.

*De conuiuio, quod baptizatus ministro, & susce-
ptori, siue alij exhibebat, eiusque causis
& quando, cur uè illa consuetudo
deserit.*

C A P. XLVII.

Baptizati
excipiebāt
conuiuio
ministrum,
& suscepto-
rem.

Dicendum est enim de conuiuio, quod
baptizatus ministro, & susceptori exhibi-
bere solebat. Qui mos adeo apud plerasque
nationes inualuerat, vt multi etiam inopie
causa

causa à baptismo reuocarentur. Quos graui-
ter arguens S. Gregorius Nazianzenus orat.
40. in sanc. bapt. illam sententiam eis persua-
dere non desinit. fore, vt nihil de gratia im-
minuatur, si vtrosque vel tenui, vel nullo cō-
uiuio exceperint. Ita enim scribit: turpe est di-
cere, vbi est munus, quod propter baptismum offe-
ram? vbi splendida vestis, in qua explendescam?
vbi ea, quæ ad initiatores meos excipiendos requi-
runtur? vt in his quoque rebus nominis celebratē
consequar? valde enim, vti vides, hæc necessaria
sunt: ac propterea gratia imminuetur, ne in magnis
rebus minuta, & leuicula in rationē mittas: ne tur-
pi aliquo, & abiecto affectu te duci patiaris. Quo
loco verbum, *initiatores*, ad ministrum, &
susceptorem referri, nemo non videt, cum
illi præcipuè ad initiandi mysteria operam,
atque auxilium præstarent. Maioris tamen
perspicuitatis gratia, græca ipsius S. Gregorij
verba citabo, in quibus vox βαπτιστῶν, id est
baptizantium, pro initiatoribus posita est:
πῶς δὲ (inquit: τὰ πρὸς δεξιῶσι τῶν ἐκῶν
βαπτιστῶν cum autem ministrum vnus solum
fuerit necesse est, baptizantium nomine etiā
susceptorem intelligere, qui ministro baptis-
mum celebranti opem ferebat, & licet S. Gre-
gorij verbis tum græcis, tum latinis ipse con-
uiuij vsus expressus nō fuerit, possumus tamē
illum vel coniectura elicere, quoniam voci,
δεξιῶν, aut verbo, excipiendos, nulla com-
modior sententia subest: vel ex Nicetæ Serro-
nij expositione intelligere, quæ sic habet: *ac
iniquis, munus parabo, splendidamque vestē quā*

post baptismū induā, atque etiā mēsa qua iniriatori
 meum excipiā, ne hæc quide necessaria sunt, nec si ita
 preparatus nō fueris, propterea baptismi gratia que-
 quam decedet, mēsa enim vocem ad conuiuū
 referre oportet. in hoc tamen Ser. ronius a S.
 Gregorio differre videtur, quod ille singulari
 numero vsus est: cum hic pluralem vsurpau-
 rit: & perinde ac primus vni tantum, alter vero
 pluribus conuiuium exhibitum fuisse, decla-
 ret, sed horum sententias ita conciliari posse
 existimo, vt dicamus, S. Gregorium de ba-
 ptismo, qui extra statuta Paschatis, & Pente-
 costes tempora conferebatur, locutum esse,
 cum vobis solūmodo baptismū suscipiebatur
 quo tempore tam minister, quam susceptor
 conuiuio interesse poterat. Nicetā vero Ser-
 ronium de baptismō, qui Paschatis, aut Pē-
 tecostes per vigilio administrabatur, intelli-
 gendum esse, quando tot viri, ac mulieres sa-
 cro fonte lustrabātur, vt minister a singulis ba-
 ptizatis conuiuio excipi nequiverit. Verum
 id est coniectura, affirmamus, quæ dubitatio-
 ni adhuc locum relinquit: Quare, si quis, Ser-
 ronium numerum singularem cū plurali cō-
 fudisse, quod tam diligens numeri observa-
 tio ad rem suam nihil faceret, ac semper plu-
 ribus, siue ij susceptor, & minister, siue alij es-
 sent, baptizatos conuiuium exhibere solitos
 fuisse, credat: nec nos illius opinioni aduersa-
 bimur: & valde probabilia afferet, quæ qui-
 uis sequi facile possit. Verum, quia citati
 scriptores in Ecclesia Græca floruerūt aliqui-
 bus videri poterit conuiuij vsus post baptis-

Conuiuij
 vsus post
 baptismum
 etiam apud
 Latinos
 receptus
 fuit,

mū solummodo apud Græcos receptus fuisse, quā illi opinionē exuēt, si Concilij Mogūtinii. auctoritatē, quæ paulo post citabitur, autē te considerauerint, mox enim illa demonstrabimus, cōuiuandi ritū baptizatis interdictū fuisse, ex posteriori autem rei cuiuspiam prohibitione priorem eius vsū ritē probari, nemo sapiens inficiatur. Alij etiam conuiuij post Baptismū in eūndi cōsuetudinem tā Græcis, quā Latinis adimere nitētur quia Christianæ pietati, ac religioni repugnaret post rem sacram & diuinam epulari, & quod Baptismus hora non administrabatur, ac sæpe ad summā nocte protēdi solebat, vt cōuiuio locus superesse non potuerit, quibus faciliē responderi potest, nullā pietatis iacturā ex cōuiuio metui posse, cū etiā post Euchar. sacramentum olim fideles in Ecclesia publicē epulari cōsueuerint: sicut volumine quinto, vel sexto constabit, cū in Eucharist. ritibus explicādis occupabimur, baptismū vero vsque ad noctē produci, raro cōiugit, quod vbi fiebat, in alterū diē, qui cōmodior videretur, conuiuiū dilatū esse, verisimile est. Atq; ita solenni Pasch. aut Pentecost. die, vel qui alterutū subsequēbatur, cōuiuū exhiberi potuit. Quibus autē rationibus illa cōsuetudo in Ecclesiā irrepserit, nihil certi ex scriptorib. antiquis colligi potest, nisi quisi- militudinē quandā, & affinitatē cum Gentiliū & Hebr. morib, sequi velit: vt nimirū cum illi die^a Natalium, ^b impositionis nominum, ^c initiationis, & ^d nuptiarum, amicis omnibus Conuiuij, vsq; post baptif. cur, & quādo abolitus.

K k k ij

Post Eucharistia-
sumptionē
fid. Iesolim
in Ecclesia
publicē e-
pulari.
Quando
baptizati
conuiuium
exhiberent
Caussē con-
uui post
baptismum
a Cic. 1. de
finib. & O-
rat in Au-
ton. Mart.
lib. 7. Or.
Hom 7. in
Gen. & S.
Athan orat
vnum esse
Christum,
b Sui, verb.
decatim
c Hor ode
14 Macro.
lib. 1. cap
13. & eolyd.
Vig. lib 5.
cap 1. E-
ther. 2.
d Ios. Heb.
lib 1. antiq.
cap 28 &
Iuuen. Sa-
tyr. 6.

Conuiuij
v. us post
baptismum
cur, & quā
do abolitus

accitis, lautè epularentur, ita nos baptis-
mi tempore, cum spiritualiter nascimur, nomē
salutare accipimus, Christo Deo optimo ini-
tiamur, & cum Ecclesia arctissime copulamur,
laetitia de clarandæ causa conuiuari, maximè
deceret. Quas ego rationes sicut propter ve-
risimilitudinem aperte damnare non possum
ita, quod certis authoribus careant, pro veris
assumere non ausim. Hoc quidem verissimū
est, ex ea consuetudine multos, posteaquam
à maiorum disciplina, vitæque sanctitate dis-
cessum fuit: non leuem offensionis occasiōē
desumpisse. Quod optimè intelligentes tam
Romani deinde Pontifices, quam vbiq; gē-
tium Episcopi nihil prius, & antiquius habue-
re, quam vt deprauatam consuetudinem fun-
ditus abolerent, mala innumera, quæ inde in
Christianam rempublicam proficiscebantur,
frequenti populo explicantes. Nec eo quidē
pacto perinde profecere: quoniā à patrijs mo-
ribus non ita facile homines auocantur. Qua-
re nonnulli postea extiterē seuerioris ingenij
Patres, qui decretis, & statutis eam prohiben-
dam, vel corrigendam censuerunt. Quod fa-
ctum est Synodo II. Moguntina cap. 16. vbi
habetur. *Vt tantumysterio debita omnino reueren-
tia exhibeatur. Parochos, & Ecclesiarum ministros
sedulo monemus: vt mane intra officia diuina, aut
mox post ea peracta, cum multa sobrietate, & accu-
rata deuotione baptismum: administrans, commessa-
tiones vero, & parum sobria conuiuia, quæ quibus-
dam in locis post baptismum fiunt, per ciuiles magi-
stratus inhiberi, aut saltem ad moderationē Christia-*

nis dignam reduci volumus. Ad cuius imitationē S. Carolus solenni conuiuio, quod nonnulli post filiorum baptismum opiparē exhibere solebant, animarum Curatoribus interesse prohibuit. Quemadmodum Synodo diœcesana 3. decret. 13. cautum est. Olim quidem in Ecclesia Ambrosiana mos fuit, vt Archiepiscopus septem clericos, qui ipsi baptizant inseruiuerant, splendido conuiuio exciperet, quod videmus apud Beroldum de Sabb. S. his verbis, sciendum præterea, qui a illi duo custodes, qui porrexerunt aquam, & manutergium Episcopo ad fontes ad lauandum pedes puerorum, & ad extergendum eosdem, & tres custodes maiores, qui dederunt pueros Cardinalibus in fontibus, & ostiarius hebdomadarius, qui in processione portauit crucem auream, & cicindelarius: omnes isti debent prandere cum Archiepiscopo, quo loco verba, debent prandere, pro prandent à viro linguæ Latinæ patrum perito, posita sunt. Verum ea consuetudo multis de causis, quas animus fingere potest, iam pridem desit.

Archiepiscopus Mediolanensis post baptismum septem clericos conuiuio excipiebat. Canonici Ordinarij olim Cardinales appellati sūt.

Ecclesiam propter baptizatos ingentem lætitiæ significationem præbuisse, ob id que octo dies festos lætè agitasse.

CAP. XLVIII.

NEc vero solum baptizati cōuiuio, sed & cæteri homines festo vestitu, religiosa vocum modulatione, campanarū are e summis sacrarum ædium turribus, quā citatissime

K k k . iij